

TEHETSÉGDIAGNOSZTIKA A KOCKA KÖR „KREATÍV DIÁKKÖR”-ÉBEN

Author(s) / Szerző(k):

Mező Ferenc (Ph.D.)

Kocka Kör (Magyarország)

E-mail:

ferenc.mezo1@gmail.com

Cite: Mező Ferenc (2026). Tehetségszűrés a Kocka Kör „Kreatív diákkör”-ében. *OxIPO – Interdiszciplináris tudományos folyóirat*, VIII. évfolyam 2026/3. szám. 155-159.
Idézés: Doi: <https://www.doi.org/10.35405/OXIPO.2026.3.155>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

EP / EE: Ethics Permission / Etikai engedély: KFS/2026/O3-0010

Reviewers: *Public Reviewers / Nyilvános Lektorok:*
Lektorok: 1. Szabóné Balogh Ágota (Ph.D.), Gál Ferenc Egyetem (Magyarország)
2. Mező Katalin (Ph.D.), Debreceni Egyetem (Magyarország)

Anonymous reviewers / Anonim lektorok:
3. Anonymous reviewer (Ph.D.) / Anonim lektor (Ph.D.)
4. Anonymous reviewer (Ph.D.) / Anonim lektor (Ph.D.)

Absztrakt

A „Kreatív diákkör” című (azonosító szám: NTP-TEHETSÉG-26-0122) projekt keretében megvalósuló dúsító, gazdagító jellegű tehetséggondozó foglalkozássorozat tehetségszűrés tevékenységének módszertanát foglalja össze a tanulmány.

Kulcsszavak: kreatív, diák

Diszciplína: pszichológia, pedagógia

Abstract

TALENT DIAGNOSTICS

IN THE “CREATIVE STUDENT CIRCLE” OF THE KOCKA KÖR

The study presents the methodology of the talent diagnostics activities carried out as part of the enrichment-oriented talent development programme entitled 'Kreatív diákkör' (Creative Student Circle, project identification number: NTP-TEHETSÉG-26-0122).

Keywords: creative, student

Discipline: psychology, pedagogy

A Kocka Kör Tehetséggondozó Kulturális Egyesület „Kreatív diákkör” című tehetséggondozó programot valósít meg a 2026/2027-es tanévben. A program a [Nemzeti Tehetség Program](#), valamint az [Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium](#) által nyújtott 3 400 000 Ft pályázati támogatás révén valósul meg (pályázati azonosító: NTP-TEHETSÉG-26-0122; lásd: 1. ábra) 2026.09.01. és 2027.08.31. között.

A program összefoglalása

A „Kreatív diákkör” című teljesítmnyre ösztönző jellegű dúsító, gazdagító tehetséggondozó program két 60 órás interdiszciplináris programot foglal magába, amit a családi érzékenyítése, kisfilmkészítése, diák alkotások és konferencia szereplések támogatása egészít ki.

A program célja, hogy élményszerűen járuljon hozzá a résztvevők:

- 1) személyiségének (énképének, önértékelésének, érdeklődésének) és társas kompetenciáinak alakulásához;
- 2) kognitív képességeik alkotó tevékenység során történő használatához;
- 3) tanulás- és kutatás módszertan terén hasznosítható elméleti és gyakorlati ismeretek gazdagításához;
- 4) interdiszciplináris szemléletmódjuk alakulásához;
- 5) továbbtanulási, karrierépítési aspektusból lényeges teljesítményeik lehetővé tételéhez (akár publikációk, akár nemzetközi konferencián történő előadások révén);
- 6) a diákkörben szerzett élményeik alapján a kutatói karrier felé irányuló pozitív attitűdjük formálódásához.

1. ábra: a Kreatív diákkör tehetséggondozó program pályázati háttére. Forrás: Kocka Kör

Nemzeti Tehetség Program

OKTATÁSI ÉS GYERMEKÜGYI MINISZTERIUM

A Kocka Kör Tehetséggondozó Kulturális Egyesület
Kreatív Diákkör című projektjéhez (azonosító: NTP-TEHETSEG-26-0122)

a Nemzeti Tehetség Program

3 400 000 Ft
támogatást biztosított.

2026

A program során alkalmazott tehetség-konceptió (2. ábra): a Renzulli-féle háromgyűrűs tehetségmodell, miszerint: $\text{tehetség} = \text{átlag feletti képesség} \times \text{kreativitás} \times \text{feladat iránti elkötelezettség}$.

2. ábra: Renzulli-féle háromgyűrűs tehetségmodell.

Az alábbiakban röviden bemutatásra kerülnek a teljesítmény alapú, és a (motivációra, képességekre, kreativitásra irányuló) prediktív tehetségdiagnosztikai módszertani megfontolások.

Teljesítmény alapú tehetségdiagnosztika

A jelentkező tanulóval folytatott konzultáció során regisztráljuk a korábbi, hivatalos dokumentummal (a kiállító által aláírt és bélyegzővel ellátott oklevéllel, igazolással, stb.) bizonyított tudományos teljesítményeket, különös tekintettel a megjelent publikációkra, konferenciárészvételre, iskolán kívüli tréningek/képzések végzésére, esetleg tanulmányi versenyeredményekre. Amennyiben a jelentkező minimum egy fent említett bizonyított teljesít-

ménnyel rendelkezik, akkor további prediktív (képességvizsgálaton alapuló, előrejelző jellegű) tehetségazonosítást nem tartunk szükségesnek, hiszen az említett rendkívüli, az átlagos diákra nem jellemző teljesítmény feltételezi, hogy az annak eléréséhez (egyben a jelen projektben történő eredményes részvételhez) szükséges képességek, kreativitás és motiváció jellemzik a jelentkezőt.

Várható eredmény: azoknak a tanulóknak a megtalálása, akik korábbi eredményeik elérése révén (képességeik, kreativitásuk és motivációjuk alapján) már bizonyították, hogy a projektben vállalt feladatokhoz hasonló területen kimagasló teljesítményekre lehetnek megvalósítására alkalmasak, és ezt hivatalos (a kiállító által aláírt, bélyegzővel ellátott) dokumentumokkal igazolni tudják. A bizonyított teljesítményen történő tehetségazonosítás révén a beválogatási folyamat időgazdaságosabbá válik.

Megjegyzés: a program során létrejött kreatív produktumok (például: publikációk, konferencia prezentációk), illetve az azokról kiállított angol-magyar kétnyelvű igazolások révén jelen program is hozzájárul a beválogatott tanulók teljesítményeinek igazolásához, ami további pályázataik, ösztöndíj kérelmeik, felvételi vizsgáik esetében lehetnek hasznosíthatók számukra.

Motivációra fókuszáló tehetségdiagnosztika

A tanulás iránti motivációról, illetve a STEM (természettudományos, technológiai, mérnöki, matematikai) tárgyak iránti

attitűdről a programmal kapcsolatos motivációs beszélgetésen felmerült motívumok alapján alkothatunk képet. Amennyiben kétségek merülnek fel, akkor a tanulás iránti attitűd, illetve a STEM tárgyra specializált tantárgy iránti attitűd kérdőív alkalmazásával gyűjthetők további adatok a beválogatási döntés meghozatalához. Az utóbbi kérdőívek csoportosan felvehető, papír-ceruza alapú, ötfokú skálát alkalmazó önjellemző kérdőívek, amelyek a középiskolás korosztály esetében jól alkalmazhatók. Sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára mind a motivációs beszélgetés, mind a kérdőív-felvétel során biztosítható az őket a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján megillető különleges bánásmód (segítő gyógypedagógust, kommunikációs segítséget, időbeli ráhagyást, akadálymentesített környezetet).

Várható eredmény: a tudományos területen történő tanulás iránt motivált, a tudományos kutatás iránt érdeklődő tanulók azonosítása, s elsősorban az ő invitálásuk a programba. Ez azzal az előnnyel jár, hogy az alkalmazott tehetségkonceptió, a Renzulli-féle háromgyűrűs tehetségmodell motivációs faktora (az átlag feletti elköteleződés) szempontjának megfelelő tanulók beválogatására kerülhet sor, ami biztosítékot jelenthet a programban történő aktív részvételre, a lemorzsolódás elkerülésére, a program által biztosított tehetségsegítő lehetőségeknek a beválogatottak szempontjából történő legoptimálisabb használatára.

Képesség és kreativitás vizsgálati lehetőségek

Jelen projekt szempontjából a képességek köréből az intellektuális képességekre koncentrálunk elsősorban. Az intellektuális képességek szintjéről szükség esetén intelligenciateszt alkalmazásával kaphatunk képet. Amíg ez nem tűnik szükségesnek, addig azonban úgy tekintünk a jelöltek eddigi iskolai/tudományos karrierjére, mint garanciára arra nézve, hogy legalábbis az „iskolai tehetség” kategóriának megfelelő értelmi képességekkel rendelkezhetnek. Az intelligenciatesztek alkalmazásának esetében a csoportosan felvehető, papír-ceruza alapú tesztek preferáljuk (például: a Raven-féle intelligenciateszt standard, illetve neheztített verzióját), szükség esetén azonban egyénileg felvehető intelligenciatesztet is alkalmazni tudunk.

A kreativitás felmérése a felvételi beszélgetésbe ágyazott, fluenciát, originalitást és flexibilitást provokáló kérdésekkel történik. A kreativitás tesztelése (ha szükséges) a Körök teszt és a Szokatlan használat teszt révén kerül megvalósításra.

Az SNI és BTMn tanulóknak különleges bánásmódot biztosítunk e vizsgálatok esetében is.

Várható eredmény: az intellektuális képességeik és kreativitásuk alapján a programba javasolható tanulók körének megtalálása. Ennek eredményeként megtörténhet a projekt során alkalmazott tehetségkonceptió képesség és kreativitás komponenseinek leginkább megfelelő tanulók azonosítása. Megjegyzés: mivel jelen, tudományos-orientációjú program sikeres telje-

sítéséhez szükséges szűkebb képességtérület az intellektuális képességek köre, ezért fókuszálunk elsődlegesen az intellektuális képességekre. A kreativitás terén pedig a verbális és nonverbális válaszadással járó tesztek alkalmazására kerül sor. Mindennek eredményeként a képességeik és kreativitásuk alapján várhatóan legjobb programbeli teljesítményt felmutató tanulók azonosítására kerülhet sor.

Zárógondolat

A Kocka Kör által működtetett „Kreatív diákkör” program során alkalmazott tehetségszűrési és fejlesztési módszer a programon túlmutató, a hasonló programok esetében is általánosítható módszertanon alapul.

Köszönetnyilvánítás

A Kocka Kör „Kreatív diákkör” című tehetséggondozó programja a [Nemzeti Tehetség Program](#), valamint az [Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium](#) pályázati támogatásának köszönhetően valósul meg (pályázati azonosító: NTP-TEHETSÉG-26-0122; v.ö.: 3. ábra). A támogatást ezúton is köszönjük!

3. ábra. Az NTP-TEHETSÉG-26-0122 projekt megvalósítója és támogatói. Forrás: Kocka Kör

Megvalósító:

Támogatók:

**OKTATÁSI ÉS
GYERMEKÜGYI
MINISZTERIUM**

Irodalom

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény

Kocka Kör (hivatalos honlap). Megnyitva:

2025.12.10. URL: <https://kockakor.hu/>

Nemzeti Tehetség Program (hivatalos honlap).

Megnyitva: 2025.12.10. URL:

<https://nemzetitehetségprogram.hu/>

Oktatási és gyermekügyi Minisztérium (hivatalos honlap). Megnyitva: 2026.09.24. URL:

<https://kormany.hu/kormanyzat/oktatasi-es-gyermekekugyi-miniszterium>